

ROEPING DOOR G. J. PEELLEN

PLOTSSELING, midden onder zijn preek hield hij op, 't angstzweet brak hem uit, en hij moest drinken om te kalmeeren, en verder te kunnen gaan. — Zijn woorden kwamen mechanisch, hij volgde z'n blaadje, maar 't drong niet meer tot hem door, wat hij eigenlijk zei — werktuigelijk liep z'n preek ten eind, want al maar door bonsde het door z'n hoofd: 'k heb vergeten te doopen, nu al weer, wat word ik suf, wat zullen ze daar nu van de week weer over smalen —!

En hij zag, al maar hem afleidend, dat verwonderde ouderpaar in het doophek; die schuifelende stommelende menschen, die niet meer luisterden en heel fijntjes klonk het zachte huilen van een kind vanuit de consistorie. —

Het leek hem of al die menschen-oogen vóór hem, soms onverschillig ronddwalend, soms doelloos en leeg tot hem opgeheven, gloeiden van een niet te verbergen vijandigheid tegen hem, en met een zucht van verlichting, klonk z'n „amen“..... bijna even dankbaar, als z'n hoorders dat hij klaar was.

Zich dwingend tot kalmte, zoo rustig mogelijk, alsof het zijn gewoonte was dit steeds na de preek te doen, las hij 't formulier: „ten einde de Doop te bedienen aan een kind der gemeente.“

Het had heel wat moeite gekost eer hij predikant geworden was.

Wel had hij als kind nog, steeds al gezegd: „ik wil dominé worden“, maar gaandeweg had hij ingezien dat dat onmogelijk zou gaan.

Z'n ouders, nette arbeidersmenschen, konden amper van vader's weerkloop rondkomen, en van studeeren was voor hun eenigen zoon dus geen sprake geweest. Toch wilde z'n moeder graag dat hij „mijnheer“ werd, „timmerman was toch maar timmerman!“ en zoo was hij na de lagere school bij een grossier gekomen als jongste bediende —, en regelmatig opgeklimmen, tot een goede positie onder 't kantoorpersoneel.

Maar z'n kinderdroom liet hem niet los, en met taai wilskracht benutte hij z'n avonden voor zelfstudie, waarbij hij door het hoofd van de school, dat wel wat in hem zag,

Een bijzondere kerk. De St. Danatoskerk op het Joegoslavische eiland Rab, staat dit jaar in het middelpunt van groote herdenkingsfeesten. De eigenaardige bouw stamt uit de derde eeuw.

trouw geholpen werd.

Gaandeweg werd hij meer overtuigd van z'n roeping en dit gaf hem steun om door te zetten.

Zoo wist hij na jarenlang gestaag verderworstelen door het achterdeurtje van het admisssie-examen in Kampen te komen.

Financieel werd dit mogelijk, doordat z'n vader daar bij een aannemer werk vond, en zoo 't gezin in z'n geheel slechts te verplaatsen had.

De studie was hem niet meegevallen. „Ik mis voldoende ondergrond“ had hij zich steeds gerustgesteld, „dat komt wel“.

Ondanks z'n ijver had hij zeer lang over z'n candidaatsexamen gedaan, zóó lang, dat hij toch wel was gaan inzien, dat hij geen studie-aanleg had.

„Doet er ook niets toe! Wat heb ik aan die wetenschap? Op de praktijk komt het straks toch maar aan!“

Maar ook dat werd een teleurstelling, één bittere rij van ontgoochelingen.

Na eenmaal afgewezen te zijn, haalde hij voor de tweede maal ternaauwernood z'n examen. Hij was beroepbaar..... maar de kerken lieten hem maand na maand wachten.

Z'n vrienden stonden avond aan avond vermeld, hadden soms uit tien, twaalf of meer beroepen te kiezen.

Hij wachtte.....

Tot eindelijk twee kleine plaatsjes, die ieder afzonderlijk niet bestaan konden, zich in den dienst des Woords combineerden, en hem riepen. — En hij kwam..... keus had hij niet.

Hij kreeg een moeilijk arbeidsveld.

De menschen waren hard en stug, als de grond dien ze bewerkten.

De kerkeraadsleden waren „diep ingeleiden“, die zich omgaven met een aureool van hun bevinding, en al gauw voelden dat ze 't niet getroffen hadden den nieuwen dominé.

Ieder der twee kerken kreeg beurtelings leesdienst en de dominé, maar 't duurde niet lang, of de laatste diensten waren minder bezocht dan de eerste.

Men hoorde meester liever een mooie preek lezen van een „innige oude schrijver“ dan te luisteren naar hun eigen predikant.

En men kwam er, in harde oprechtheid ook rond voor uit.

Verbitterd, en in z'n eergevoel aangetast, trachtte hij in z'n preeken hiertegen te ageeren:

„Velen gaan naar de kerk, om daar een gevierd spreker, een machtig kanselredenaar te hooren.

Ze verlangen schoone taal, en prachtige beelden, en sierlijke dictie.

Ze gaan om de persoon van den spreker. En als die hun niet aanstaat blijven ze weg.

Maar ze vergeten, dat er slechts mag staan een dienaar, die Gods Woord brengt, en dat alleen.

En dat er slechts geluisterd moet, naar wat Christus tot de gemeente te zeggen heeft!“

Maar onder 't uitspreken dier woorden had hij toch zichzelf verfoeid. Dat hij zich zoo kon blootgeven, in z'n gekwetste ijdelheid: dat hij zóó z'n eigen onmacht bemaskeren moest.

In de consistorie was hem de critiek niet gespaard.

„Kijk es hier, dominé, bij gewone dagelijkse kost doet het er niet zooveel toe, hoe 't op tafel komt. Maar als er eens iets fijns, iets kostbaars is, dan wordt 't met zorg, en netjes opgediend, om het tot z'n recht te doen komen, en het genot ervan te verhoogen.

En zoo moet het ook gaan, bij het brengen van Gods Woord. Want wat is er kostbaarder dan dat?“

Zou daarvoor dan iedere vorm maar goed genoeg zijn?“

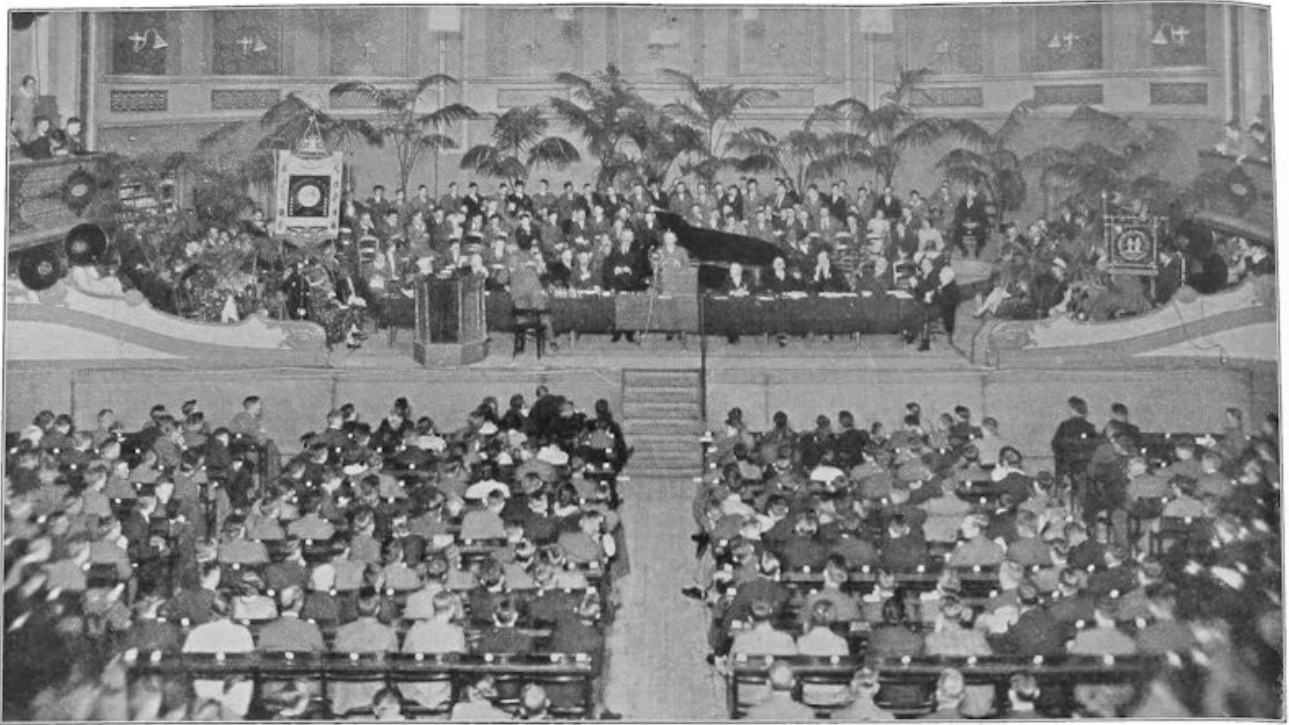
Dominé had gezwegen, verslagen.

Zwijgen, dat had hij geleerd de jaren door. Al maar had hij z'n hoorders-tal zien slinken tot er op 't laatst Zondag aan Zondag alleen maar steeds 't zelfde stelletje plichtsgetrouwen zat, dat niet van „naloopen“ hield.

LINKS: Op eene tentoonstelling van Oud-Berlijn bevond zich de hierbij afgebeelde eigenaardige inzending: links een skelet van een der reuzensoldaten, van de gardesoldaten van den Pruisischen Koning, rechts een skelet van een normaal mensch. — RECHTS: De Hertog van Connaught inspecteert de voor onze begrippen wel wat wonderlijk aangekleede lijfgarde van St. James (Londen).

De Bondsdag van den Bond van Jongelingsverenigingen op Gereformeerden Grondslag, gehouden op Hemelvaartsdag in Tivoli te Utrecht.

Zóó was 't gebleven, nu bijna dertig jaar lang.

Hij had geen liefde ondervonden, wel veel wantrouwen en eigenzinnigheid ontmoet.

Voor al toen men was gaan begrijpen: die raken we niet meer kwijt, die blijft z'n leven lang hier.

Onomwonden liet men z'n spijt hierover blijken. Bij velen leefde de gedachte: man, was maar op je kantoorstuk gebleven, zóó kunnen wij 't ook.

En wanneer zich de gelegenheid voordeed, probeerde men dat ook te bewijzen:

Als de dominé bij een begrafenis in 't stervhuis 't woord gevoerd had, deed een ouderling het na hem, langer en inniger, en de aandacht van allen moest hem zeggen: „zie je, zóó doe je dat!”

Verbittert en bedroefd had het hem, de jaren door. En hij voelde zelf ook wel hoe alles hem steeds slechter afging.

Dat kon ook niet anders. In plaats van zich gedragen te weten, door de liefde van de zijnen, voelde hij starre vijandigheid, onbarmhartige critiek, die de hoorders voor hem onbereikbaar maakte.

En z'n ambt werd hem een lijden, z'n werk een straf.

Ook nu weer kwam hij ontmoedigd uit de consistorie. Geen van de broeders die een eindje met hem opliep.

„Die zitten nog te beraadslagen wat ze met me aanmoeten!” dacht hij bitter.

Nu weer vergeten te doopen! Het gaat zoo niet langer. Zóó kan ik niet langer.

Hij zou niets liever willen, dan emeritaat vragen. Den leeftijd had hij er voor. En zijn gemeenteleden zouden hem er dankbaar voor zijn, dat wist hij met pijnlijke zekerheid.

Laatst nog, toen hij een paar weken een griepaanval gehad had, was er, den eersten Zondag dat hij weer preekte al eens terloops geïnformeerd in de consistorie:

„Hèt dominé nog niet zoowat de leëftied veur emeritaat? 'k Wil mar zeggen, as die kwaol es erger wier!”

Die kwaal! Een lichte griepaanval! Terwijl hij nog sterk en gezond was.

Nee, hij mocht z'n werk nog niet opgeven, en..... hij durfde ook niet, zoolang hij niet ééns vrucht op z'n arbeid gezien had!

Hij wist voor zich, dat hij steeds trouw geweest was, en de gaven, diè hij had, ook werkelijk gebruikt had.

En hij kon zich maar niet voorstellen dat God, als Hij hem werkelijk geroepen had, uit zijn werk zou laten gaan, zonder dat er één, zij 't nog zoo klein resultaat, te zien was, van z'n harde werken.

* * *

Dát werd zijn grootste beproeving, en z'n bijna niet te dragen angst: de vraag, of hij wel werkelijk tot het ambt geroepen was.

En telkens weer vroeg hij zich af, zou God mij willen straffen, met al die miskenning, en tegenslag, en vruchteloosheid, omdat ik me lichtvaardig geroepen waande?

Heb ik misschien toch alleen eigen eer gezocht, me slechts een goede betrekking bereid, zonder meer, en de roeping erbij gedacht?

Telkens zag hij dan in gedachten weer voor zich dien middag, uit z'n studententijd, bij 't graf van een studievriend.

Er werd veel gesproken op 't kerkhof, over den overledene, die zich met zooveel liefde aan de theologische studie gegeven had, omdat hij van jongsaf al roeping voelde tot 't ambt.

„Onzin”, had een vriend toen tegen hem gezegd, „ingebeelde, gesuggereerde roeping. Als God hem werkelijk tot Zijn dienaar geroepen had, zou hij nu niet gestorven zijn, maar ook werkelijk predikant geworden.

Zijn sterven vóór dat hij dat bereikt heeft, is juist 't beste bewijs, dat hij niét geroepen was.”

En hij had gevoeld, dat die woorden waar-

heid waren. Dat daar niets tegenin te brengen was.

In oogenblikken van vertwijfeling werd z'n gebed steeds vuriger, om zekerheid van zijn roeping, door vrucht op zijn werk, en kracht tot voortgaan.

* * *

Die zekerheid kwam, heel onverwachts. Een vroeger gemeentelid, een jonge boer, die enkele jaren geleden naar Frankrijk getrokken was met z'n gezin, stuurde een langen brief.

„Ik weet, dat Uw werk niet steeds de waardeering vindt, die het verdient, en dat versterkt m'n behoefte om U eens te zeggen, wat U voor me geweest zijt, en nóg zijt.”

Hij vertelde, in dankbare bewoordingen, van de groote geestelijke eenzaamheid daar ginds, van 't verlangen om weer onder zijn prediking te zijn, die hem zoo tot zegen was geweest, juist door z'n eenvoud en duidelijkheid.....

Deze hartelijke brief, op 't oogenblik van den moordendsten twijfel, leek hem een verhooring van z'n gebed, en gaf nieuwe kracht.

Die was echter niet lang meer noodig. Een plotseling opgekomen, hevige longaan-doening dwong hem eerder dan hij verwacht had, emeritaat aan te vragen.

Zijn ziekbed bracht nieuwen troost.

Toen ze hem misten, zagen velen toch wel, hoe trouw hij steeds gewerkt had; kwam ook wel wat berouw op, over hun hardheid, en liefdeloos oordeel, en ze waren ook zoo eerlijk hem dit te komen zeggen.

* * *

Het einde kwam schielijk, en bijna zonder pijn.

Helder van geest, met allen en alles verzoend, wachtte hij den dood.

Stervend, zag hij de hemelen geopend, en hij hoorde Gods stem:

„Wel gij goede en getrouwe dienstknecht... kom in, in de vreugde uws Heeren.....”